

Rekommendation för omhändertagande av person som vill göra HIV-test

Testning för hiv är del av det förebyggande smittskyddsarbetet och ska vara lättillgänglig även för personer som inte tillhör en identifierad riskgrupp. hiv är enligt Smittskyddslagen (SFS 2004:168) en allmänfarlig sjukdom, och testning för hiv är därmed alltid kostnadsfritt. Vid misstanke om en allmänfarlig sjukdom ska läkare enligt Smittskyddslagen 3 kap 1§ "skyndsamt undersöka patienten och ta de prover som behövs". Detta innebär att hälso- och sjukvården ska underlätta för den som söker för hiv-test. Om en person söker en mottagning/vårdcentral för att testa sig, bör detta kunna genomföras samma dag, om personen önskar detta.

Rådgivning: Det är viktigt med information och rådgivning i anslutning till provtagningen. Ge råd om vad man ska tänka på för att inte drabbas av sexuellt överförda sjukdomar.

- hur hiv smittar, hur man skyddar sig, säker sex, kondom etc.
- om man blivit smittad kan det ta upp till 6 veckor det från misstänkt smittotillfälle innan hiv-testet blir positivt. Om tiden för det möjliga smittotillfället ligger nära i tid bör provtagningen därför upprepas 6 veckor efter smittotillfället. Vid misstanke om exposition för den ovanligare hiv-2-varianten rekommenderas upprepad provtagning efter 12 veckor.

Känd hiv exponering: Om personen som vill testa sig har haft oskyddat sex eller kommit i kontakt med blod från känt hiv-smittad person ska kontakt med infektionsspecialist tas **omedelbart** (helst inom 4 timmar efter smittotillfället) för ställningstagande till förebyggande behandling (postexpositionsprofylax)! Vid stark misstanke om att personen kan vara hiv-smittad ges redan vid provtagningstillfället förhållningsregler både muntligt och skriftligt.

Anonym testning: Till skillnad från vad som gäller vid test av andra sjukdomar, har en person som vill hiv-testa sig rätt att göra detta anonymt (SFS 2008:363). För anonym bokning av patient i Cosmic, se PM <https://rjh.centuri.se:443/RegNo/38510> (punkt 5.1.3). Varje mottagning/vårdcentral bör utarbeta rutiner för hur dessa personer ska tas om hand. Tänk på personernas integritet och sekretessen! Tänk särskilt på följande:

- patienten ska bokas till läkare för bedömning i varje enskilt fall.
- informera om att personen måste komma för ett *personligt återbesök* för att få del av provresultatet.
- informera att anonymiteten upphör om testet är positivt för hiv.

Vid positivt hiv-test: Det är även viktigt att det finns en beredskap på mottagningen/vårdcentralen för hur man ska agera om det visar sig att testet är positivt. Tänk särskilt på:

- att alltid ta kontakt med infektionsspecialist för råd om fortsatt omhändertagande innan patienten kommer på återbesök om provsvaret är positivt. Ett andra konfirmerande test tas alltid.
- att det är viktigt med en snabb handläggning, både för patienten och för att förhindra smittspridning.
- att det är mycket viktigt med ett bra psykologiskt omhändertagande. Det kan därför vara olämpligt att boka återbesök för information angående provresultatdag innan helg.

Om personen är hiv-positiv ska klinisk anmälan via SmiNet göras omedelbart.

Anmälan får inte innehålla uppgifter om den smittades identitet utan ska anmälas med rikskod, dvs. födelseår och de fyra sista siffrorna i personnumret ÅÅÅÅ-xxxx .